

Concursul de matematică „NICOLAE COCULESCU” 2009

Soluțiile problemelor date la concurs

Clasa a V-a

1. Dacă $n \geq 4$, atunci $2^n a + 3^n b \geq 16a + 81b > 10a + b = \overline{ab}$, contradicție, deci $n \leq 3$.
- Pentru $n = 0$ obținem $\overline{ab} = a + b$, de unde $10a + b = a + b$, adică $a = 0$, imposibil.
  - Pentru $n = 1$ rezultă $\overline{ab} = 2a + 3b$, de unde $10a + b = 2a + 3b$. Obținem $b = 4a$, cu soluțiile $a = 1, b = 4$ și $a = 2, b = 8$.
  - Pentru $n = 2$ avem $10a + b = 4a + 9b$, de unde $3a = 4b$. Avem soluția $a = 4, b = 3$ și $a = 8, b = 6$.
  - Pentru $n = 3$ obținem $10a + b = 8a + 27b$, de unde $a = 13b$, care nu conduce la soluții.

2. a)

4	9	2
3	5	7
8	1	6

      b)

2^4	2^9	2^2
2^3	2^5	2^7
2^8	2^1	2^6

3. a) Dintre numerele $1, 2, \dots, 100$ sunt câte 20 de numere de forma $5k, 5k + 1, 5k + 2, 5k + 3$ și $5k + 4$. Ca urmare, $S = (0 + 1 + 2 + 3 + 4) \cdot 20 = 200$.

b) Este evident că $n \leq 100$; în caz contrar, resturile obținute sunt $1, 2, \dots, 100$, a căror sumă este mai mare decât 100.

Fie q și r câtul și restul împărțirii lui 100 la n . Atunci numerele $1, 2, \dots, 100$ pot fi grupate în q grupe de câte n numere consecutive care dau resturile $1, 2, \dots, n - 1$, respectiv 0 la împărțirea cu n și încă o grupă de r numere consecutive, care dau resturile $1, 2, \dots, r$. Atunci

$$S = q \cdot [0 + 1 + 2 + \dots + (n - 1)] + (1 + 2 + \dots + r) = q \cdot \frac{n(n - 1)}{2} + \frac{r(r + 1)}{2}.$$

Dacă $S = 100$, atunci $qn(n - 1) + r(r + 1) = 200$. Deoarece $n \leq 100$, avem $q \geq 1$, de unde rezultă că

$$n(n - 1) \leq qn(n - 1) \leq qn(n - 1) + r(r + 1) = 200.$$

Ca urmare, $n(n - 1) \leq 200$, și cum $14 \cdot 13 < 200 < 15 \cdot 14$, rezultă $n \leq 14$. Atunci q este cel puțin egal cu câtul împărțirii lui 100 la 14, deci $q \geq 7$.

Să observăm că dacă $n \geq 6$, atunci $qn(n - 1) + r(r + 1) \geq qn(n - 1) \geq 7 \cdot 6 \cdot 5 = 210$, deci $n \leq 5$.

Studiind cazurile $n \in \{1, 2, 3, 4, 5\}$ se obține o singură soluție: $n = 3$.

4. a) Un exemplu este următorul: se colorează cu o culoare numerele pare și cu altă culoare numerele impare.

b) Deoarece restul împărțirii lui $a + 3b + 9c$ la 3 este același cu restul împărțirii lui a la 3, putem colora cu o culoare multiplii de 3, cu o altă culoare numerele care dau restul 1 la împărțirea cu 3 și cu a treia culoare numerele care dau restul 2 la împărțirea cu 3.

c) Pornind de la faptul că 1, 5 și 9 au aceeași culoare, să spunem roșu, vom crea noi numere *roșii* folosind faptul că dacă a, b și c sunt *roșii*, atunci și $a + 3b + 9c$ este *roșu*. Avem succesiv:

- 9, 5, 1 roșii $\Rightarrow 9 + 3 \cdot 5 + 9 \cdot 1 = 33$ este roșu
- 5, 33, 9 roșii $\Rightarrow 5 + 3 \cdot 33 + 9 \cdot 9 = 185$ este roșu
- 5, 185, 9 roșii $\Rightarrow 5 + 3 \cdot 185 + 9 \cdot 9 = 641$ este roșu
- 5, 641, 9 roșii $\Rightarrow 5 + 3 \cdot 641 + 9 \cdot 9 = 2009$ este roșu.

Observație. De fapt, construcția acestor sume se face plecând de la 2009. Încercăm să-l scriem pe 2009 sub forma $a + 3b + 9c$, unde a, b și c sunt numere roșii. Cum 2009 este de forma $3k + 2$, vom alege $a = 5$, atunci $3b + 9c = 2009 - 5 = 2004$, de unde $b + 3c = 668$. Alegând acum spre exemplu $c = 9$, am putea încerca să arătăm că $b = 668 - 3 \cdot 9 = 641$ este număr roșu. Raționamentul se continuă în același fel pentru 641 ș.a.m.d.